

VALSPECIAL: VAD

Valet närmar sig med stormsteg och snart är det dags att rösta! Ja till livet har ställt frågor till samtliga riksdagspartier samt FI och SD för att se hur de ställer sig i frågor rörande abort och dödshjälp. Alla utom SD svarade. Läs detta, innan du lägger din röst.

Text: Rebecka Woods

1. Livshjälp eller dödshjälp

I Sverige har debatten kring huruvida dödshjälp ska vara tillåtet blossat upp på nytt. I Nederländerna praktiseras sedan några år tillbaka dödshjälp och även kryptotnansi, eutanasi utan samtycke, medan andra länder valt att prioritera satsningar på palliativ medicin eller hospice. Var står ert parti när det gäller dödshjälp, palliativ medicin och hospice?

Kristdemokraterna

Dödshjälp och assisterade självmord ska inte vara tillåtna.

Om det bedöms att döden är nära och att återvändo till en meningsfull tillvaro är utesluten, är det accepterat att livsuppehållande behandling inte behöver ges.

Vänsterpartiet

Patienten ska ha rätt att säga nej till behandling även om den är livsuppehållande. Vi vill också lyfta frågan om livsslutsdirektiv.

Folkpartiet

Alla döende oavsett ålder och bostadsort måste garanteras tillgång till kvalificerad palliativ vård. Den enskilde ska ha rätt att skriftligen uttrycka sin vilja om vård och omsorg vid livets slut. Det får under inga omständigheter innebära aktiv dödshjälp, som fortsatt ska vara förbjudet i Sverige.

Miljöpartiet

Vi som parti har inte tagit ställning till frågan om dödshjälp.

Feministiskt initiativ

Feministiskt initiativ strävar efter att bygga ett samhälle som försäkrar alla människor adekvat och individanpassad vård under livets alla skeden.

Socialdemokraterna

Vi säger nej till aktiv dödshjälp. En patient är inte tvungen att ta emot somatisk vård som han eller hon inte vill ha.

Centerpartiet

Centerpartiet anser att alla har rätt att avstå behandling om

VILL DITT PARTI?

man så önskar, men man kan inte kräva att vården aktivt ska hjälpa en människa att dö.

Moderaterna

Frågor om livsuppehållande åtgärder i livets slutskede och vilka behandlingsalternativ patienter med en dödlig sjukdom ska erbjudas har inga enkla svar. I grund och botten bör dessa frågor avgöras mellan den behandlande läkaren, patienten och dennes anhöriga.

2. Flickaborter - den ultimata könsdiskrimineringen?

I Kina har mellan 50 och 100 miljoner flickor aborterats av skälet att de har "fel kön". Under förra året uppdagades det att en kvinna i Eskilstuna två gånger valt att göra abort för att hon inte ville ha flickor.

Hur ser ert parti på flickaborter och hur ställer ni er till kravet om att blivande föräldrar inte ska ha rätt att känna till vilket kön deras ofödda barn har, för-

rän i graviditetsvecka 22, när abort inte längre är möjligt?

Kristdemokraterna

Målsättningen är att fosterdiagnostik enbart ska användas i livets tjänst, inte för att förhindra att barn med oönskade egenskaper föds.

Vänsterpartiet

Självljuskart ska inga foster aborteras på grund av vilket kön det har. Men Vänsterpartiet vill inte begränsa blivande föräldrars rättighet att få reda på fostrets kön. Lagstiftningen ska inte styras av att en person har missbrukat sin rättighet.

Folkpartiet

Vi har inte för avsikt att ändra de svenska reglerna. Den syn på flickor som selektiva aborter avspeglar ska bekämpas, men vården ska inte hemlighålla information för patienterna.

Miljöpartiet

Den tekniska utvecklingen gör att möjligheten att ta reda på fostrets kön alltid kommer att finnas för

de blivande föräldrar som har råd och den utvecklingen går inte att bromsa, även om det genom lagstiftning inte skulle vara möjligt att få informationen inom den offentliga vården. Varje barn har rätt att födas av någon som önskar det.

F! Feministiskt initiativ

FI tycker att det är bra att det i Sverige inte finns några som helst data som tyder på att abort utifrån kön skulle vara vanligt förekommande. All tillgänglig information om fostret också ska vara tillgänglig för föräldrarna, det inkluderar kön.

Socialdemokraterna

Vi tror inte att det är en lämplig väg att hindra blivande föräldrar i Sverige att få reda på kön.

Centerpartiet

Grundläggande är kvinnans rätt att bestämma över sin kropp.

Moderaterna

Vi tycker naturligtvis inte det är bra om blivande föräldrar gör abort för att barnet har "fel" kön. Samtidigt har vi i Sverige fri abort fram till vecka 18.

Vi anser också att regeringen satsning om svensk lagstiftning genomgå en abort i Sverige i länd

Vi tror inte det är en bra idé att försöka förbjuda föräldrar att ta reda på vilket kön fostret har. Vi menar att det är bättre att arbeta med jämställdhetsfrågor och attityder för att på så sätt komma åt problemet vid roten.

3. Alternativ till abort

I Norge har kvinnor som inte förvärvat arbetat innan de blev gravida och som väljer att föda sitt barn rätt till ett kontantstöd om ca 40 000 kronor, för att de inte av ekonomiska skäl ska tvingas att välja abort. Detta saknas i Sverige vilket leder till att somliga kvinnor tvingas att välja abort.

Vill ert parti förändra stödet för gravida och/eller föräldrar för att ingen av ekonomiska skäl ska tvingas att göra abort?

Kristdemokraterna

Mödravårdens utgångspunkt ska vara att graviditet är något positivt. Det är viktigt att alla gravida får bra och lämpligt stöd, särskilt i situationer då graviditeten kan kännas som en belastning. Kristdemokraterna ser det som särskilt angeläget att samhället stödjer unga föräldrar. Exempelvis bör reglerna ses över så att även unga föräldrar har en rimlig möjlighet att försörja sig, t.ex. vid avbrott från studier.

Vänsterpartiet

Ingen ska behöva välja bort att bli föräldrar av ekonomiska skäl. Vänsterpartiet vill förbättra situationen för ensamstående föräldrar genom höjt underhållsstöd och bostadsbidrag. Vi vill även öka den ekonomiska tryggheten för alla genom att lagstifta om rätt till heltid samt höjd nivå i a-kassan.

Folkpartiet

Kvinnor ska inte behöva göra abort av ekonomiska skäl. Vi vill inte ha ett kontantstöd men däremot vill vi att gravida kvinnor som inte klarar sin försörjning ska få hjälp från socialtjänsten. Vi vill dessutom öka stödet till ensamstående föräldrar som vi vet är en ekonomiskt utsatt grupp.

Feministiskt initiativ

Frågan rymmer ett påstående om att det finns ekonomiska skäl för aborter i Sverige. Oss veterligen finns det inga som helst fakta som styrker det påståendet.

Socialdemokraterna

Vi har världens mest generösa föräldraförsäkring som ger föräldrar möjlighet att kombinera barn och yrkesliv. I länder där den möjligheten finns föds det fler barn än i länder där kvinnor tvingas välja (t.ex. i mellan- och sydeuropa). I föräldraförsäkringen finns en lägsta nivå för den som inte har någon sjukpenninggrundande inkomst.

Centerpartiet

För att minska antalet aborter behövs insatser på flera plan – förebyggande i form av bland annat information och subventionerade preventivmedel, under graviditeten behövs rådgivning och mödravård inför föräldraskapet, under föräldraskapet är det viktigt med såväl en bra barn- och mödravård som stöd till hela familjen (det kan även röra sig om ekonomiskt stöd till familjen i form av ekonomisk försörjning i ett läge där familjen tillfälligt är i behov av ekonomisk hjälp).

Moderaterna

Att få ett barn innebär ett livslångt åtagande både känslomässigt, praktiskt och ekonomiskt. Det går därför inte, och är inte heller meningen, att staten ska täcka alla föräldrarnas kostnader i samband med att ett barn kommer till världen. Vi har i Sverige väl utbyggda

sociala skyddsnät som bland annat syftar till att hjälpa dem som av olika anledningar inte klarar av sin egen försörjning.

4. Övre gränsen för abort

Sverige är det enda landet i Europa som har fri abort till graviditetsvecka 18. Samtidigt har vi, jämfört med övriga Europa, ett mycket högt antal aborter. I en Sifo-undersökning från 2006 ville 19 procent se en sänkt övre gräns för fri abort från vecka 18 medan ytterligare 20 procent var tveksamma till den nuvarande gränsen. Inget av de politiska partierna som idag är representerade i Sveriges riksdag kräver en sänkning av denna, övre gräns.

Finns det på era riksdagslistor personer som bejakar över en miljon medborgares önskan om en sänkt övre gräns för fri abort?

Kristdemokraterna

Beträffande gränserna för abort följer vi den medicinska utvecklingen och är ständigt beredda att ompröva lagen då utvecklingen går framåt. Det etiska dilemmat en abort innebär avgörs dock inte i första hand av när den görs utan om den görs. Kristdemokraternas etiska grundsyn och mål är ett samhälle där abort inte efterfrågas och där den betraktas som en nödfallsåtgärd. Med denna inställning som grund föreslås därför att fokus i det abortförebyggande arbetet bör ligga på åtgärder som kan medverka till en påtaglig minskning av antalet aborter.

Vänsterpartiet

Det finns ingen som driver frågan om en sänkt övre gräns för abort. Vänsterpartiet vill i sin utrikes- och EU-politik även påverka andra länder att införa generösare abortlagstiftning. Vi anser också

bör genomföra en informations- g och om möjligheten att er där abort är förbjudet.

att regeringen bör genomföra en informations-
satsning om svensk lagstiftning och
om möjligheten att genomgå en abort i
Sverige i länder där abort är förbjudet.

Folkpartiet

Vi har ingen sammanställning
av hur våra ledamöter står i
enskilda frågor. Men partiets linje är att ha
kvar nuvarande gränser för abort.

Miljöpartiet

Vi har inte ställt den frågan till
våra kandidater.

Feministiskt initiativ

Nej.

Socialdemokraterna

Vi vill ha kvar dagens abortregler
och känner inte till att det skulle
finnas riksdagskandidater som driver en
annan linje.

Moderaterna

Vi har i Sverige fri abort fram till
vecka 18 sedan år 1975 och den
nuvarande modellen har stort folkligt stöd,
(endast 19 procent av de tillfrågade ville
sänka abortgränsen). Samhällets ansvar är
därför att tillhandahålla kunskaper och me-
del för att ge människor möjlighet att fritt
och ansvarsfullt planera sitt barnafödande.

Centerpartiet

Vet ej.

Kristdemokraterna

Familje- och preventivme-
delsrådgivningen ska vara väl
utbyggd och lättillgänglig i varje kommun.
Sexualundervisningen bör få en delvis ny
inriktning inom ramen för en brett anlagd
samlevnadsundervisning. Kunskap kring
de etiska frågeställningarna och betydelsen
av ansvar och hänsyn till andra människor
bör ges ökat utrymme i undervisningen.
Ungdomsmottagningar bör finnas i varje
kommun.

Vänsterpartiet

Mer och bättre sex- och sam-
levnadsundervisning i skolorna.
Vi vill även ha många lättillgängliga ung-
domsmottagningar och billiga preventiv-
medel.

Folkpartiet

Vi vill minska antalet oönskade
graviditeter genom bland an-
nat information och sex- och samlevnads-
undervisning.

Miljöpartiet

Det förebyggande arbetet är
viktigt för att minska antalet
aborter. Det innebär lättillgänglig infor-
mation, rådgivning och stöd. Det behövs
god tillgång till ungdomsmottagningar,
gynekologer och barnmorskor. Det förebyg-
gande arbetet kan också innebära subven-
tionering av p-piller och gratis kondomer
till ungdomar. Vi vill ha mer sexualunder-
visning i skolan och att det alltid ska vara
lärare med utbildning i ämnet som håller i
undervisningen.

Feministiskt initiativ

Fi menar att en mycket vik-
tig princip är Kvinnors rätt till
kroppslig integritet, inklusive rätt till fri
abort. Samtidigt som aborträtten ska
vara oinskränkt ska det finnas ordentlig
information om sex och samlevnad. Skolan
har här ett mycket stort ansvar. Ungdoms-
mottagningarna gör ett fantastiskt jobb

och därtill vore det bra med kostnadsfria
preventivmedel.

Socialdemokraterna

Sverige har höga födelsetal jäm-
fört med många andra länder.
Detta bland annat tack vare en utbyggd
familjepolitik som gör det möjligt att kom-
binera arbete och familjebildning. En viktig
del för att förebygga aborter är att det finns
tillgängliga ungdomsmottagningar överallt.
Ungdomsmottagningarna spelar en viktig
roll när det gäller sex och samlevnad och
ungdomars hälsa.

Centerpartiet

Se svar på fråga 3. Alliansregerin-
gen har också tillsatt en utredning
med just det uppdraget att överväga ef-
fektiva metoder för att förebygga oönskade
graviditeter såväl bland vuxna som hos
unga vuxna och ungdomar.

Moderaterna

Aborter är ett resultat av oönskade
graviditeter. Dessa kan förebyggas
med information, samtal och preventiva
åtgärder så att behovet av aborter minskar.
Ansvaret för uppfostran och uppväxt är
föräldrarnas och det är därför viktigt att
föräldrarna även samtalar med sina ung-
domar. Skolan är t ex en annan viktigt plats
där unga människor naturligt i undervis-
ning och samtal bör ges ökad information
om sexualitet, sex och samlevnad, preven-
tivmedel, eget ansvar och de eventuella
risker som finns.

5. Att minska aborterna

I stora delar av Europa minskar antalet aborter, medan de i Sverige ligger kvar på de mycket höga aborttal som vi haft i flera decennier. Vad anser ert parti behöver göras för att aborterna ska minska?

Frågorna skickades till sju riksdags-
partierna, samt Feministiskt initiativ
och Sverigedemokraterna. SD har inte
besvarat frågorna.